

**2021- yilning yanvar-aprel oylarida
Qoraqalpog'iston Respublikasida xizmatlar sohasining
rivojlanishi**

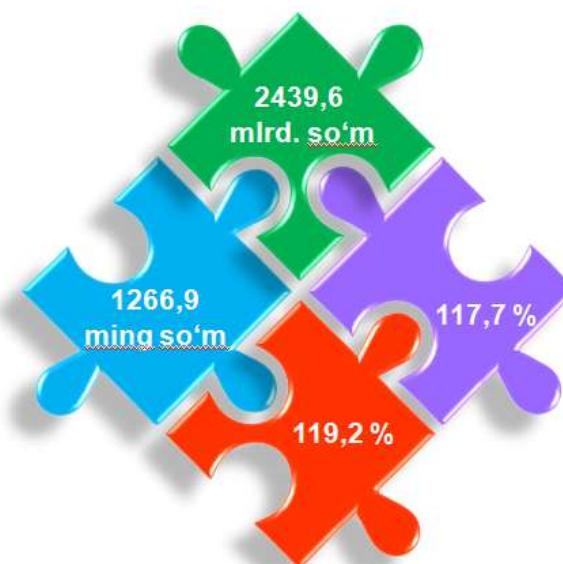
Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi jamiyat farovonligini aks ettiruvchi ko'rsatkichlardan biri hisoblanadi. Resurslar sarfini tejovchi samarali innovatsion iqtisodiyotni barpo etish jarayonida xizmatlar sohasi alohida o'rinn tutadi, chunki u, tovar ishlab chiqarish bilan taqqoslaganda, materiallar sarfini kamligiga, xarajatlarni tez qoplanishi va yuqori daromadlilikka ega.

Mazkur soha xalqaro korporatsiyalar, banklar, aviakompaniyalar, kompyuter markazlari, telekommunikatsiyalar, sug'urta, yuridik va konsalting firmalari, davlat va nodavlat tashkilotlar, shuningdek, notijorat tashkilotlarni qamrab oladi.

**2021- yilning yanvar-aprel oylarida
xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari**

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi

**Aholi jon boshiga
ko'rsatilgan
bozor xizmatlari
hajmi**

**Aholi jon boshiga
ko'rsatilgan
bozor xizmatlari
hajmining o'sish
sur'atlari**

**Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining o'sish
sur'atlari**

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Xizmatlar sohasi bu - korxonalar, tashkilotlar, shuningdek, jismoniy shaxslar tomonidan ko'rsatiladigan turli xil xizmatlar, ishlab chiqarishni o'z ichiga olgan umumlashtirilgan toifadir. Ushbu sohani ko'pincha rivojlangan zamonaviy infratuzilma tufayli sanoatdan keyingi iqtisodiy tuzilma tarzida ko'rildi.

Ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari

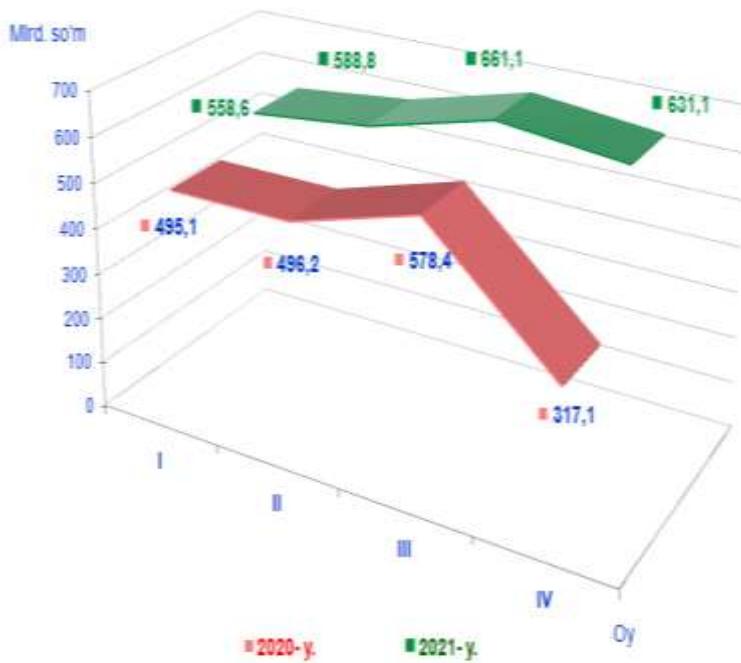
Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2021- yilning yanvar-aprel oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 2439,6 mlrd. so'mga yetdi. Uning nominal hajmi 552,8 mlrd. so'mga oshdi. Taqposlama ekvivalentda o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 119,2 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar – iste'molchilar (juridik va jismoniy shaxslar) holatini o'zgartiradigan yoki tovarlar, xizmatlar va moliyaviy aktivlar bilan ayirboshlashiga ko'maklashadigan ishlab chiqarish faoliyatining natijasi hisoblanadi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmini taqqoslanishi, mlrd. so'm

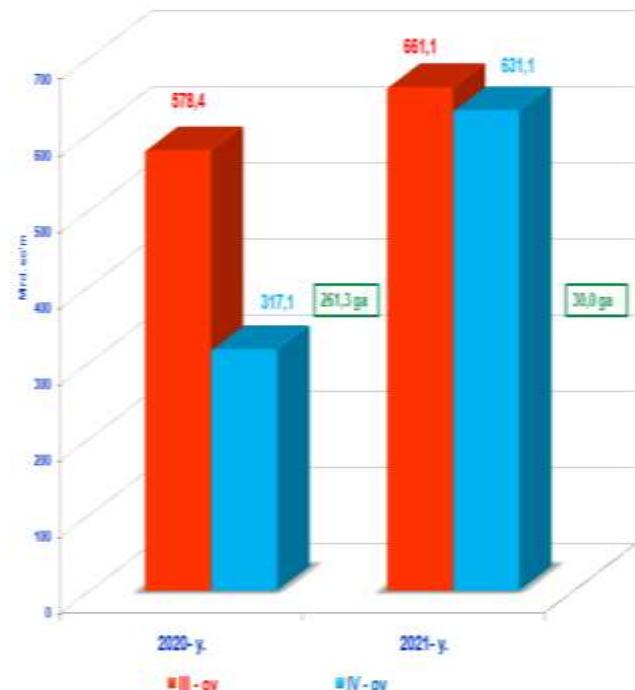
2021- yilning yanvar oyiga nisbatan joriy yilning aprel oyida (diskret oy) ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 72,5 mlrd. so'mga oshib 631,1 mlrd. so'mga yetdi.

Taqqoslash uchun:

o'tgan yilning shu davrida ularning hajmi 178,0 mlrd. so'mga pasaygan va 317,1 mlrd. so'mga teng bo'lgan.

2021- yil III - diskret (mart) oyining hajmiga nisbatan taqqoslaganda, 2021- yil IV – diskret (aprel) oyining hajmi 30,0 mlrd. so'mga pasaygan.

Taqqoslash uchun:
2020- yilning III va IV – diskret oylari o'rtaqidagi farqi 261,3 mlrd. so'mni tashkil etgan.

Dastlabki ma'lumotlar

Xizmatlar sohasi ishlab chiqarish unumdorligini va samaradorligini oshirishga yordam beradigan turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga oladi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan
xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari
(2021- yilning yanvar-aprel oylarida)**

Xizmatlar - jami	Hajmi, mlrd. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, % da
<i>shu jumladan:</i>		
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	2439,6	119,2
Moliyaviy xizmatlar	142,6	114,7
Transport xizmatlari	518,8	125,0
<i>shu jumladan: avtotransport xizmatlari</i>	584,9	105,9
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	338,1	127,2
Savdo xizmatlari	61,6	96,7
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	542,9	112,9
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	64,2	135,2
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	160,0	150,1
Ijara xizmatlari	28,7	135,3
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	69,3	195,0
Shaxsiy xizmatlar	72,7	142,4
Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	88,3	129,2
Boshqa xizmatlar	30,7	115,1
	74,9	134,5

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor
xizmatlarining tarkibi, % da
(2021- yilning yanvar-aprel oylarida)**

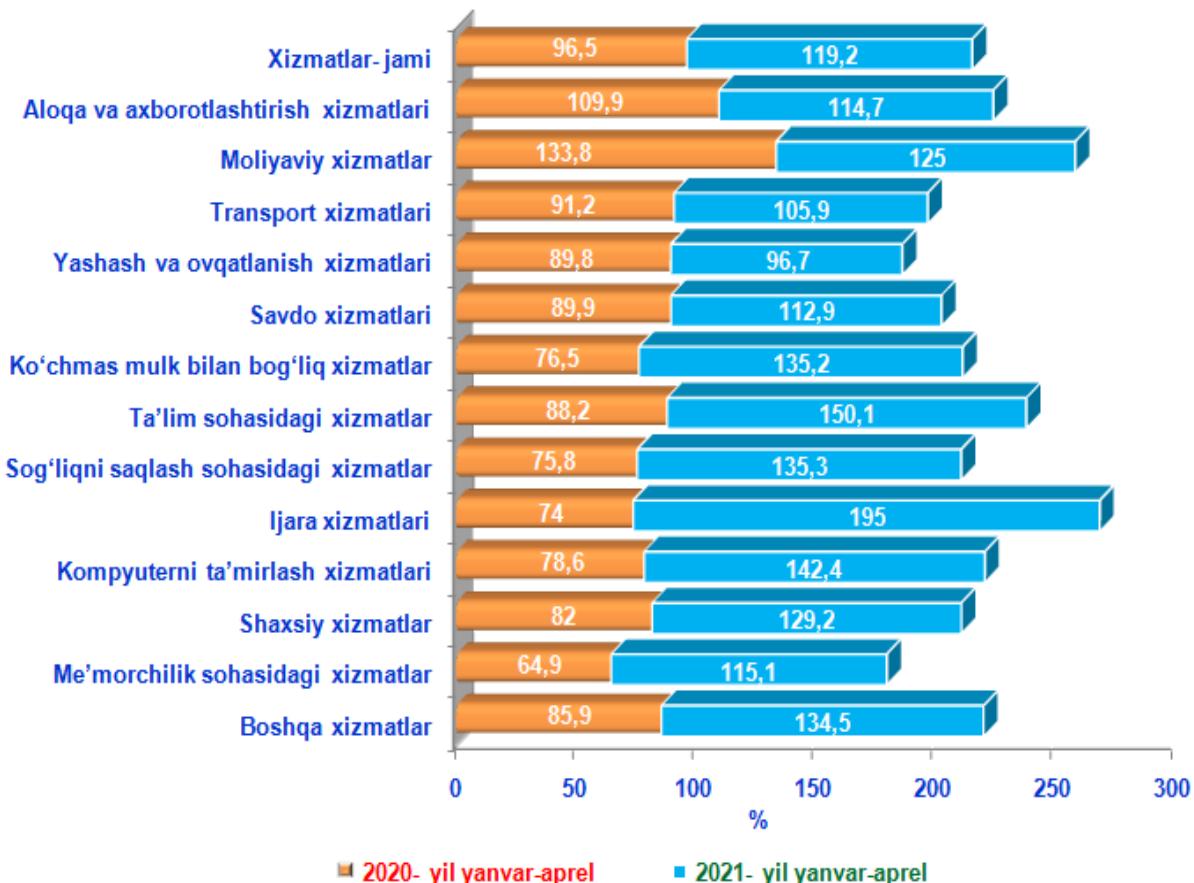

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlari tarkibida eng katta ulushni transport xizmatlari egallaydi. Shunday qilib, 2021- yilning yanvar-aprel oylarida ularning ulushi 24,0 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, yuqori ko'rsatkichlar savdo xizmatlari (22,2 %), moliyaviy xizmatlar (21,3 %), ta'lim sohasidagi xizmatlar bo'yicha (6,6 %) qayd etildi.

Sog'lijni saqlash sohasidagi xizmatlar ko'rsatish hajmlarining uncha katta bo'limgan o'sishi kuzatildi, ularning ulushi atigi 1,2 % ni tashkil etdi. Shuningdek, nisbatan yuqori bo'limgan ulush me'morchilik sohasidagi xizmatlar sohasidagi xizmatlar - 1,3 %, yashash va ovqatlanish xizmatlari hissasi 2,5 % ga to'g'ri keldi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan
bozor xizmatlarining o'sish sur'atlarini taqqoslanishi**

Yuqori o'sish sur'atlari ijara xizmatlar (95,0 %), ta'lim sohasidagi xizmatlar (50,1 %), kompyuterni ta'mirlash xizmatlari (42,4 %), sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (35,3 %), ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar (35,2 %), da qayd etildi.

Yashash va ovqatlanish xizmatlari hajmi sezilarli darajada (3,3 % ga) pasayishi qayd etildi.

Dastlabki ma'lumotlar

Har bir mamlakatning iqtisodiy hayotida muhim o'r'in tutuvchi savdo sohasi ishlab chiqarish va iste'mol o'rtasidagi aloqani ta'minlaydi, shuningdek, tovarlarni ishlab chiqarish hajmi va tarkibiga, ularning turlarini yaxshilanishiga va sifatini oshishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

2021- yilning yanvar-aprel oylarida, ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida savdo xizmatlarining ulushi 22,2 % ni tashkil etib, bu 542,9 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

Savdo – bu tovarlarning aylanishini, ularning ishlab chiqarish sohasidan iste'mol sohasiga o'tishini ta'minlaydigan iqtisodiyot sohasidir. Ma'lum bir davlat ichida savdo tovarlarini zarur iste'molchiga yetkazib berish vazifasini bajaradi. U ulgurji va chakana savdoga bo'linadi.

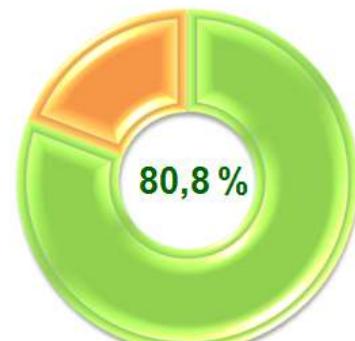
**Savdo xizmatlari tarkibi, % da
(2021- yilning yanvar-aprel oylarida)**

Avtomobillar
va mototsikllar ulgurji
va chakana savdosini,
jumladan, ularni ta'mirlash
xizmatlarini qo'shgan holda

Ulgurji savdo xizmatlari
(avtomobillar va
mototsikllar savdosidan
tashqari)

Avtomobillar
va mototsikllar savdosidan
tashqari chakana savdo
bo'yicha xizmatlar

Joriy davrda chakana savdo xizmatlari ulushi 80,8 % iga to'g'ri keladi.

Ulgurji savdo xizmatlarining ulushi (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) 12,1 % ga yetdi. Avtomobillar va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi bo'yicha xizmatlar, jumladan, avtomobillar va mototsikllarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlarni qo'shgan holda, savdo xizmatlarining umumiy hajmidagi ulushi 7,1 % ni tashkil etdi.

**Moliyaviy xizmatlar
(2021- yilning yanvar-aprel oylarida)**

**Moliyaviy xizmatlar hajmi 518,8 mlrd.
so'mni - tashkil etdi.**

Taqqoslash uchun: 2020- yilning yanvar-aprel oylarida moliyaviy xizmatlar hajmi 394,9 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

**Ularning umumiy xizmatlar hajmidagi ulushi
21,3 % ni tashkil etdi.**

Taqqoslash uchun: 2020- yilning yanvar-aprel oylarida ularni ulushi 20,9 % ni tashkil etdi.

**O'tgan yilning shu davriga nisbatan hajmni
123,9 mlrd. so'mga ko'payishi kuzatildi.**

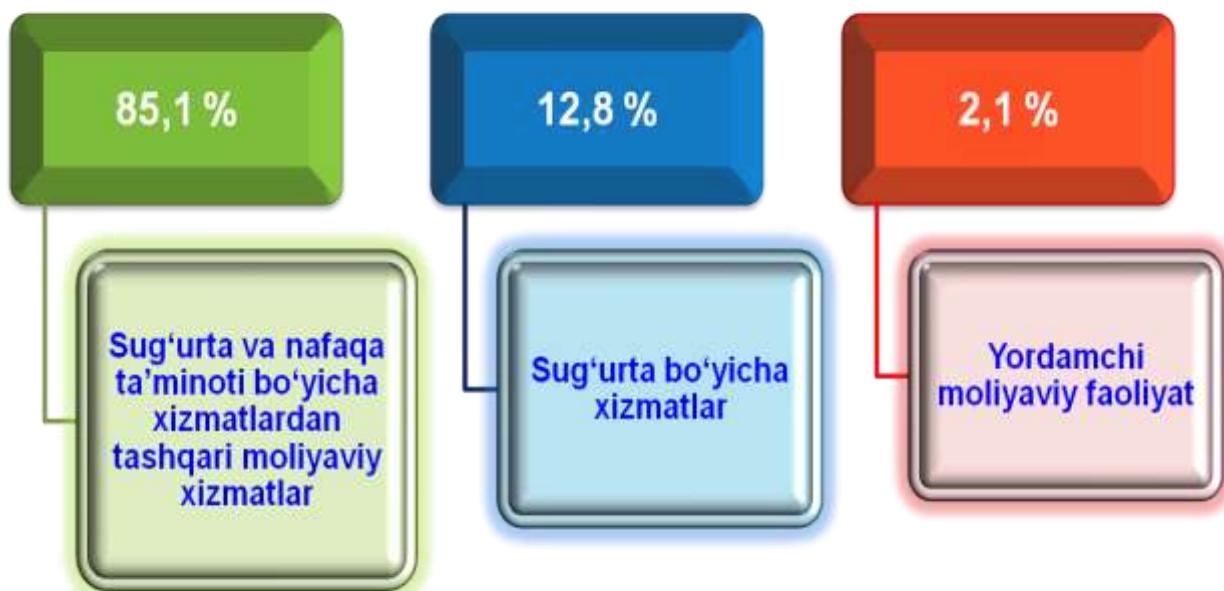
**Moliyaviy xizmatlarning o'sishi 25,0 % ni
tashkil etdi.**

Taqqoslash uchun: 2020- yilning yanvar-aprel oylarida ularni o'sish sur'ati 133,8 % ga yetgan.

Moliyaviy xizmatlar hajmi - moliyaviy vositachilik hisobidan olingan foizli daromadlar hajmi (xizmatlar uchun belgilangan to'lovlar miqdorida), shuningdek, moliya muassasasi tomonidan ssuda berish yoki depozitni saqlash bo'yicha xizmatlari uchun to'lanadijan haq hisobiqa ko'ra olinadi.

**Moliyaviy xizmatlar tarkibi, % da
(2021- yilning yanvar-aprel oylarida)**

Moliyaviy xizmatlar umumi hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlarning ulushi 85,1 % ni tashkil etadi.

Joriy davrda sug'urta xizmatlarining ulushi 12,8 % oralig'ida qayd etildi.

Moliyaviy va sug'urtalash xizmatlariga nisbatan yordamchi xizmatlarning umumi moliyaviy xizmatlar hajmidagi ulushi yuqori ko'rsatkichga ega emas va u 2,1 % ni tashkil etadi.

Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, AKTning rivojlanishi mamlakatning raqobatbardoshlik darajasiga bevosita ta'sir qiladi, sizga katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plash va umumlashtirishga imkon beradi, strategik darajada boshqaruv uchun katta imkoniyatlar ochadi.

AKTdan faol foydalanish keng qamrovli infratuzilmaga asoslangan bo'lib, u eng zamonaviy uskunalar va texnologiyalar bilan jihozlangan, yuqori kadrlar salohiyatiga ega.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (2021- yilning yanvar-aprel oylarida)

2021- yilning yanvar-aprel oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi 142,6 mlrd. so'm darajasida belgilandi.

O'tgan yilning mos davriga nisbatan ushbu turdag'i xizmatlarning o'sish sur'ati 114,7 % ga yetdi.

Ko'rsatilgan bozor xizmatlarining umumiyligi hajmidagi ulushi 5,8 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining tarkibi, % da (2021- yilning yanvar-aprel oylarida)

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Dastlabki ma'lumotlar

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulushni telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, internet tarmog'i, yo'ldoshli aloqa xizmatlari va boshqalar) egallab, 94,1 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining umumiyligi hajmidagi ulushida kompyuter dasturlashtirish, maslahat berish xizmatlari va boshqa yordamchi xizmatlar - 0,8 %, boshqa aloqa xizmatlari - 0,5 %, noshirlik xizmatlari - 3,8 %, shuningdek, axborot sohasidagi xizmatlar - 0,8 % dan tashkil etdi.

Ma'lumki, fuqarolarni yuqori sifatli va hamyonbop narxlardagi ta'lim bilan ta'minlash, jamiyat taraqqiyotini, uning kelajagini aniq belgilab beradigan vazifadir.

**Ta'lim sohasidagi xizmatlar
(2021-yilning yanvar-aprel oylarida)**

2021-yilning yanvar-aprel oylarida ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmi 160,0 mlrd. so'mga yetib, bozor xizmatlari umumiyligi hajmidagi ulushi 6,6 % ni tashkil etdi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 150,1 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Yashash bo'yicha xizmatlar hajmi, qisqa muddatli turar joy bilan ta'minlash bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar (mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa turar joylar) qiymatini o'z ichiga oladi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar (2021-yilning yanvar-aprel oylarida)

O'tgan yilning shu davriga nisbatan yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati 96,7 % ni tashkil etdi, ularning hajmi esa 61,6 mlrd. so'mga teng bo'lgan.

Ushbu davrda ularning bozor xizmatlari umumiyligi hajmidagi ulushi 2,5 % ni tashkil etdi.

**Yashash bo'yicha xizmatlar hajmi -
4,8 mird. so'm**

**Yashash va
ovqatlanish bo'yicha
xizmatlar hajmi -
61,6
mird. so'm**

**Oziq-ovqat va
ichimliklar bilan
ta'minlash bo'yicha
xizmatlar hajmi-
56,8 mird. so'm**

Oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar - oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazib berish bo'yicha qo'yilgan ustamadan tashqari, ovqat tayyorlashda ishlataligan va qayta ishlanmagan holda sotilgan mahsulotlar qiymatini o'z ichiga oluvchi aylanma qiymatidir.

**Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar tarkibi
(2021- yilning yanvar-aprel oylarida)**

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning umumi hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlarning ulushi 92,1 % bilan ustunlik qiladi.

2021- yilning yanvar-aprel oylarida yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 7,9 % ni tashkil etdi.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar hajmi bu - sog'liqni saqlash muassasalarining tibbiy va sanitariya xizmatlari, shuningdek, tashkilotlar va tibbiyot korxonalari, poliklinikalar, klinikalari, laboratoriya va sanitariya-epidemiologiya profilidagi muassasalar tomonidan ko'rsatilgan bozor xizmatlarining qiymatidir.

**Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar
(2021- yilning yanvar-aprel oylarida)**

2021- yilning yanvar-aprel oylarida sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlarning hajmi 28,7 mlrd. so'mni tashkil etdi. Xizmatlar hajmidagi ulushi 1,2 % ni tashkil qildi. O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 135,3 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Qoraqalpog'iston Respublikasi statistika boshqarmasi

Dastlabki ma'lumotlar

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar, iste'molchilarning daromad darajasi, didi va xohish-istiklalariga qarab differensiyalanadi.

Hududlar bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari (2021- yilning yanvar-aprel oylarida)

	Hajmi, mlrd. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, % da	Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi, ming so'm
Qoraqalpog'iston respublikasi	2439,6	119,2	1266,9
Nukus sh.	1084,1	118,3	3340,7
<i>tumanlar:</i>			
Amudaryo	133,1	128,4	660,3
Beruniy	149,6	123,5	768,0
Bo'zatov	11,0	143,2	502,7
Qorao'zak	39,1	122,9	733,9
Kegeyli	39,2	130,3	533,7
Qo'ng'irot	291,6	106,3	2 215,8
Qonliko'l	33,0	125,0	636,7
Mo'ynoq	27,7	120,0	856,2
Nukus t.	33,6	121,7	656,5
Taxiatosh	50,3	109,9	673,0
Taxtako'pir	29,1	128,0	721,0
To'rtko'l	189,8	123,7	870,9
Xo'jayli	109,9	123,9	883,6
Chimboy	71,3	126,1	631,6
Shumanay	32,4	127,3	572,9
Ellikqal'a	114,8	125,9	707,8

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Shu bilan birga, nisbatan yuqori ko'rsatkichlar Nukus shahri (1084,1 mlrd. so'm), Qo'ng'irot tumani (291,6 mlrd. so'm), To'rtko'l tumani (189,8 mlrd. so'm) qayd etildi.

Ma'lumki, zamonaviy O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish istiqbollari, milliy va mahalliy manfaatlarni hisobga olgan holda, respublikaning har bir iqtisodiy tumani va viloyatlarining barcha resurslardan oqilona foydalanishiga bog'liqdir.

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining hududiy va ijtimoiy harakatchanligini, yangi xo'jalik hududlarini o'zlashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini va moddiy mahsulotlar iste'molini oshirishni ta'minlaydi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining har oyda o'sishi kuzatilmoqda.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining asosiy ko'rsatkichlari

2021-yilning yanvar-aprel oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 1266,9 ming so'mga yetdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 117,7 % ni tashkil etdi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining hajmi – 1266,9 ming so'm

O'sish sur'ati, 2020-yil yanvar-aprel oylari holatiga ko'ra, % da - 117,7 %

Hajming o'sishi, 2020-yil yanvar-aprel oylariga nisbatan, - 274,4 ming so'mga

Respublikada xizmatlar sohasining rivojlanishi aholining o'sib borayotgan to'lov qobiliyati va imtiyozlariga, xususan, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda, ayniqsa zamona viy xizmat turlariga bo'lgan iste'molchilar talabini qondira oladigan kichik biznesning rivojlanishiga bog'liqdir.

Boshqacha qilib aytganda, bir tomonidan xizmatlarni ishlab chiqarish hajmiga uy xo'jaliklari daromadlari va imtiyozlar, xizmatlarga tariflar, boshqa tomonidan investitsiyalar, soliq, pul-kredit va davlat siyosati, ilmiy-texnik siyosat, shuningdek, kichik biznesning rivojlanishi kabi omillar ta'sir qiladi.

Xizmatlar sohasi statistikasi bo'limi

Tel.: 61-224-92-15